

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

תוכן

- א. גנב והקדיש ואחר כך טבח ומכר ... אהקדש ליחייב מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים¹
- ב. אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי ד' וה'.....2
- ג. וכן גונב הקדש מבית בעלים פטור מ"ט וגונב מבית האיש ולא מבית הקדש.....2
- ד. שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה.....3

דף עו.

א. גנב והקדיש ואחר כך טבח ומכר ... אהקדש ליחייב מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים

גנב וטבח¹ או מכר ואחר כך הקדיש משלם תשלומי ארבעה וחמשה, ואם הקדיש ואחר כך טבח או מכר אף על פי שהקדישו קדשים קלים משלם תשלומי כפל, ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה². במה דברים אמורים בשקדיש אחר יאוש, אבל אם הקדיש לפני יאוש אינו קדוש ואם טבח או מכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה.

¹ רמב"ם הלכות גניבה פרק ב הלכה ו

² לשיטתיה אזיל דכתב למעלה דגונב דבר שהוא קדש אפי' קדשים קלים פטור מכפל וד' וה' ה"נ כיון שכבר הקדישו מה שטבח ומכר אח"כ הו"ל כאילו גנב מבית הקדש דפטור מכפל וד' וה' דכבר חל ההקדש כיון שהוא לאחר יאוש כמ"ש רבינו אחר כך דכיון דאיכא יאוש ושינוי רשות דהיינו מה שהקדישו חל מיד ההקדש ופטור אח"כ מכפל וד' וה' להקדש זולת לגנב דמשלם לו כפל כיון שכבר נתחייב בכפל קודם שחל ההקדש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

י"א³ שאם הקדישו הקדש בדק הבית, משלם ד' וה', מה לי מכרו לשמים מה לי מכרו להדיוט. ויש שאין מחלקים⁴.

ב. אין הגונב אחר הגנב משלם תשלומי ד' וה'

הגונב מן הגנב חפץ הגנוב, אפילו לאחר שנתייאשו הבעלים פטור מכפל ומד' וה'⁵.

ג. וכן גונב הקדש מבית בעלים פטור מ"ט וגונב מבית האיש ולא מבית הקדש

³ השגות הראב"ד שם ועיין מ"מ שביאר סובר הר"א ז"ל כך מכה הברייתא דתניא התם גנב והקדיש חייב והוא ז"ל וקצת המפרשים הקשו ממנה על המשנה ששינונו שהוא פטור ותירצו ז"ל מתניתין בקדשי מזבח ברייתא בקדשי בדק הבית. רבינו ז"ל סובר דאין זה אמת דסבירא להו דפליגא ברייתא אמתני' דאם איתא דמתני' בקדשי מזבח וברייתא בקדשי בדק הבית כיון דסתם שוורים למזבח קיימי ה"ל לברייתא לפרושי וכן נמי אי מתניתין דוקא בקדשי מזבח ליפלוג וליתני בדידה בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדה"ב וכו' אלא ודאי משנתנו בכל גוונא וברייתא בכל גוונא ופליגא אמתני' וליתא ודחינן לה מקמי מתניתין וע"כ השמיטה הרב אלפסי ז"ל.

⁴ דעת הרמב"ם ועיין אבהא"ו וסבור הייתי לומר דטעמא דבקדשי בה"ב לא הוי ההקדש כמכירה הוא משום דיש להבעלים רשות לפדותו ולזה קיימא ואין מי שיעכב בידם. ולכן אף שצריכים לשלם כסף מ"מ לא דמי למכירה דהגוף נמכר ואינו יכול לפדותו. ונראה דטעם הרמב"ם דסובר דאפי' קדשי בה"ב לא אמרינן מה לי מכרו הוא מטעם אחר משום דכמו דאם הפקיר הגנב ודאי אינו חייב דו"ה דהפקר לא הוי כמכירה כיון שלא מכר לשום אדם והבעלים זכאים בו כמו כל אדם. ה"נ הקדש אף דאמרינן ע"ז רשות הקדש ורשות גבוה וכו' גזא דרחמנא מ"מ כל עניני הקדש הכל הוא בשביל ישראל ובהמ"ק בעצמו הוא בית המקדש של ישראל וכל מה שהוקדש אליו הוא בשביל ישראל. ולכן נאמר דמה דאמרינן מכרו לשמים מעיקרא תורא דראובן והשתא תורא דראובן אין הפי' כמו דפירש"י דקאי על הגנב אלא דקאי על הבעלים דאפי' קדשי מזבח מכיון שאנו רוצים לומר דהוי מכירה להקדש אמרינן דכל ההקדש הוא של ישראל ויש להבעלים בזה זכות כמו לכל ישראל ואין אחר ששייך לו כל הבהמ"ק וכל הקרבנות ולכן לא הוי כמכירה.

⁵ טור סימן שג, ואינו חייב לא לבעלים ולא לגנב, לבעלים לא שלא גנב מרשותו, ולגנב לא שהרי אינו שלו, ועי' קצוה"ח סימן לד סק"ג וסימן שנד סק"ד, אבל קרן משמע שחייב, ואם קנאו הגנב הראשון בשנוי, אפילו קודם יאוש חייב לשלם לגנב.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדרף היומי

מסכת בבא קמא

הגונב את הגוי⁶ או שגנב נכסי הקדש אינו משלם אלא הקרן בלבד⁷ שני (שמות כב פסוק ח) ישלם שנים לרעהו, לרעהו ולא להקדש, לרעהו ולא לגוי.

וכן הגונב קדשים מבית בעליהן בין קדשי קדשים בין קדשים קלים בין קדשים שאין הבעלים חייבין באחריותן בין קדשים שהבעלים חייבין באחריותן, הרי זה פטור מן הכפל ומתשלומי ארבעה וחמשה, שני (שם פסוק ו) וגנב מבית האיש⁸, ולא מבית הקדש.

ד. שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה

כבר התבאר במסכת כתובות דף לד. ובקידושין דף נו. ולעיל דף עא. ששחיטה שאינה ראויה לאכילה ישנם דינים שלגביהם אינה נחשבת כשחיטה, וישנם דינים שלגביהם נחשבת היא כשחיטה.

מצות⁹ עשה לכסות דם שחיטת חיה טהורה, או עוף טהור, שנאמר (ויקרא יז פסוק יג) אשר יצוד ציד תיה או עוף וישפך את דמו וכסוהו בעפר.

אולם¹⁰ אין חייב בכסוי אלא דם שחיטה הראויה לאכילה, שנאמר אשר יאכל, לפיכך השוחט ונמצאת טרפה, או השוחט חולין בעזרה, או השוחט חיה ועוף שנגמר דינן לסקילה, והשוחט ונתנבלה בידו והשוחט לעז או

⁶ רמב"ם שם הלכה א

⁷ וכתבו התוספות בפ"ק דב"ק דהא דממעטין הקדש מדין גנב דכתיב וגונב מבית האיש ולא מבית הקדש לאו דוקא מדין גנב דה"ה דכל ארבעה אבות נזיקין ליתנהו בהקדש. והוקשה להם מהא דאמרינן בפרק השואל כי יאכל קדש פרט למזיק דפטור מן החומש הא קרן משלם ותירצו דהוא מדרבנן אבל מן התורה פטור אף מן הקרן משום דהקדש ליתיה בתורת נזיקין. ועיין או"ש שהאריך וכתב נסתפקתי, גנב מי מתחייב בהקדש לשלם קרנא היכי דליתא בעיניה, אף דנתמעט מוגונב מבית האיש לא מבית הקדש זה דוקא לענין כפל דלא משלם, אבל בהשבה מחייב, ואם נגנב או נאבד בעי לשלם קרנא, ולמ"ד דמזיק הקדש פטור (מעילה י"ט ע"א), נראה דכ"ש הוא דמיפטר בגנבה מהשבה, אבל לפסק רבינו דמזיק הקדש חייב

⁸ התוס' ז"ל בריש מרובה הקשו דתרי קראי למה לי קרא דרעהו וקרא דוגונב מבית האיש ומדברי רבינו ז"ל שהביא כאן קרא דרעהו ולמטה קרא דוגונב למדת תירוץ לקושיא זו דאצטריכו תרי קראי דאי מחד ה"א דדוקא קדשים שאינו חייב באחריותן אבל כשחייב באחריותן מקרי רעהו כסברת ר"ש קא משמע לן מיעוטא אחרנא וגונב מבית האיש דאפילו קדשים שחייב באחריותן פטור עליהן ולהכי כתב רבינו ז"ל למטה גבי דינא דבין קדשים וכו' קרא דוגונב מבית האיש וכו'. לח"מ שם

⁹ רמב"ם הלכות שחיטה פרק יד הלכה א

¹⁰ שם הלכה יד שו"ע ונו"ב יו"ד כח יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

בשוחט לשם קדשים¹¹ פטור מלכסות פטור מלכסות, וכן חרש שוחט וקטן ששחטו בינן לבין עצמן פטורין מלכסות דם שחיטתן. ואינו רשאי לכסות¹².

אסור¹³ לשחוט בהמה ובנה או בתה ביום אחד. והשוחט לוקה¹⁴ שנאמר (ויקרא כב פסוק כח) אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד, ואינו לוקה אלא על שחיטת האחרון, לפיכך אם שחט אחד משניהן ובא חבירו ושחט את השני חבירו לוקה והוא לא

אולם ברין זה שחיטה שאינה ראויה לאכילה שמה שחיטה¹⁵, לפיכך הראשון ששחט חולין בעזרה, או טריפה¹⁶, או שור הנסקל, ועגלה ערופה, ופרה אדומה, או ששחט¹⁷ לעבודה זרה¹⁸, ובא האחרון ושחט את השני, לוקה. וכן אם שחט הראשון את האחד ובא האחרון ושחט את השני והרי הוא חולין בעזרה, או שור הנסקל, או עגלה ערופה, ופרה אדומה הרי זה לוקה. אבל חרש שוחט וקטן שחיטתם נבילה ולכן מותר לשחוט אהריהם¹⁹.

וכן לגבי חיוב ארבעה בחמישה בגונב בהמה ושוחטה שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה²⁰, ואם שחט לרפואה או לכלבים או שנמצאת טריפה או ששחטו בעזרה משלם תשלומי ארבעה וחמשה, אף על פי שחולין שנשחטו בעזרה אסורין בהנאה הואיל ואיסורן מדבריהם הרי זה חייב לשלם תשלומי ארבעה וחמשה.

¹¹ דרכי תשובה שם קכב מהכנה"ג

¹² שלא יאמרו שחטיה טובה היא ויבואו לאכול משחיטתם. ש"ך שם כד

¹³ שו"ע ונו"כ יו"ד טז א

¹⁴ ואם שחט פרה ואמה וולדה לוקה שתיים משום אותו ואת בנו ומשום בנו ואותו אבל אינו חייב על פרה ואם אמה לחוד כדמוכח בחולין פב ע"א

¹⁵ רמב"ם שם פרק יב הלכה ו

¹⁶ ש"ך שם יח

¹⁷ ואם שחטו השני לע"ז פטור משום אותו ואת בנו שהרי נתחייב בנפשו ואם התרו בו משום אותו ואת בנו ולא התרו בו משום ע"ז לוקה שם ה"ז

¹⁸ ואם שחטה גוי עובד עבודה זרה מותר לשחוט אחריו כיון ששחיטתו נבילה דאורייתא אפילו אם אינו שוחט לשם ע"ז, אבל אם הוא גוי שאינו עובד ע"ז וכן יהודי מומר יש לחשוש לדעות ששחיטתו פסולה רק מדרבנן ואין לשחוט אחריו זמ"מ יש למנוע מלשחוט אחר שום מומר דדלמא הרהר בתשובה כמ"ש בש"ע אהע"ז סי' מ"ב ס"ח ודוקא שיש קצת רגלים לדבר דהיינו שרואין שמה ששחט הוא משום דכוונתו הוא שלא רצה לאכול נבילה משום איסורא אז אסור דבכה"ג יש לחוש שמא הרהר בתשובה. (שמלה חדשה טו)

¹⁹ שו"ע ונו"כ שם ט

²⁰ רמב"ם הלכות גניבה פרק ב הלכה ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>



הלכות הדף היומי

מסכת בבא קמא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

